

Intro

Av det persongalleriet som vi leser om i Bibelen, er det ingen tvil om at fokus og sentrum er Jesus. Det er han alt dreier seg om - Jesus gjennomsyrrer både det gamle og det nye testamentet. Samtidig er ikke Jesus den personen som vi mennesker lettest klarer å identifisere oss med. Vi ønsker gjerne å være det - men vi kommer så til kort...

Men når vi leser i det nye testamentet er det en person der som mange av oss synes vi kjenner oss mye lettere igjen i - nemlig Peter. Lederen for disippelflokken som hele tiden ønsker å være så tett på Jesus som mulig. Han har sett lyset, bokstavelig talt, men på bunnen er han fortsatt en fisker med litt store tanker om seg selv. Og ofte er han litt vel rask på avtrekkeren, selv om han ikke alltid er så rask i oppdagelsen...

I teksten vår i dag får vi et av de mest intime møtene mellom Peter og Jesus, gjengitt bare i Johannesevangeliet, og det har mye å lære oss.

Mot slutten av Matteusteksten på første påskedag hørte vi beskjeden som Jesus gav disiplene sine, både via engler og selv: Gå til Gallilea. Gå til det fjellet dere vet, der vil jeg møte dere igjen, leser vi i Matteus 28:16 - selv om vi ikke vet hvilket fjell det er snakk om. Dratt dit har de tydeligvis, men de er likevel ikke på fjellet når vi møter disiplene i starten på Johannes 21. Det vil si, det første vi leser er at Peter drar med seg de andre disiplene, ihvertfall noen av de, ned til Tiberiassjøen, mest kjent som Gallileasjøen, for å fiske. Flere av de andre yrkesfiskerne i flokken ble med, deriblant Johannes som jo skriver dette.

Det er mye som tyder på at de hadde ventet på Jesus i noen dager alt. Tålmodigheten til Peter, som vi fra tidligere hendelser vet at ikke er hans beste egenskap, ser ut til å ha nådd slutten. Men kanskje er dette mest et uttrykk for at han har følt på sin egen utilstrekkelighet nå i mange dager. Han som lovet, høyt og hellig, at selv om alle andre forlater deg Jesus, så skal jeg være der. Han fornektet til og med å kjenne Jesus på langfredag – tre ganger! Peter følte nok sterkt på sitt eget nederlag ennå.

Nå går han egne veier igjen - tilbake til sitt gamle yrke virker det som. For det er ikke til en liten jolle for litt rekreasjonsfiske han drar, men til en yrkesfiskers båt, kanskje sin gamle arbeidsbåt, og de arbeider og fisker hele natten gjennom står

det. Kanskje ønsket Peter å legge apostel-sandalene på hylla for godt. Og hvem kan si noe på det? Han er fortsatt langt nede av sitt eget svik. Det er heller ingen oppstanden Frelser å se. Mange dager har gått, og de er tilbake i hverdagen, på hjemtraktene. Hva med å vende tilbake til det trygge, vante?

Men det var ingen fisk å få. For Jesus hadde andre planer for Peter og de andre disiplene. Han hadde alt gitt dem et annet yrke - de skulle være menneskefiskere. Og Gallileasjøen var bare full av fisk som stod under Jesu kontroll, og de holdt seg langt unna fiskebåten denne natta...

Så morgenen gryr over yrkesfiskerne - uten fangst. Stemningen er laber. Da står han der på stranden, ugjenkjennelig for disiplene, og spør om de har fått noe fisk. De svarer med et ytterst knapt, og helt upolert: Nei. Og Jesus forteller yrkesfiskerne at dere har bare kastet ut på feil side av båten! Alle fiskene er jo på høyre side!

Kanskje var det noe i måten han snakket på som gjorde at de fulgte kommandoen. Kanskje var det gjenkjennelsen av den svært lignende fiskeseansen fra Lukas 5, da Peter på Jesu ord kastet garnet og gikk fra null fisk til full not på rekordtid. Resultatet denne gangen også var en fiskefangst som var eventyrlig - et nytt fiskeunder! De klarer ikke å trekke det opp i båten engang, og Johannes kobler sammen 2 og 2: Det er Herren! slår han fast.

Og da er reaksjonen så Peter som du kan få det - Peter bare MÅ til Jesus, så raskt han kan! Han trekkes mot han som en magnet: Han kaster seg i vannet, og overlater til de andre å trekke inn fangsten.

Inne på land serverer Jesus frokost, og selv om han har både fisk og brød klart på bålet alt, så ber han om at de kommer med et bidrag fra mirakelfangsten. Da får vi øyenvitnedetaljer fra en som tydelig har vært yrkesfisker: 153 store fisk var det, ikke omtrent 150, og garnet hadde ikke revnet et eneste sted...

Selv her nå, tett på frokostbålet, kjenner de ikke Jesus igjen av ytre utseende, men de visste alle at det var han, står det. Og mens de er midt i frokosten, begynner selve teksten vår for i dag, så vi leser sammen fra vers 15, men tar med noen vers ekstra også i forhold til leseteksten, så vi leser til vers 22 i stedet for til vers 19, i Jesu navn:

Bibeltekst

Johannes 21,15-22 (15-19)

Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn disse?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø lammene mine!» Igjen, for annen gang, sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær», svarte Peter. Jesus sier: «Vær gjeter for sauene mine!» Så sier han for tredje gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?»

Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.» [Jesus](#) sier til ham: «Fø sauene mine! Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du blir gammel, skal du strekke ut hendene dine, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.»

Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med. Da han hadde sagt dette, sa han til Peter: «Følg meg!»

Peter snudde seg og så at disippelen som Jesus hadde kjær, fulgte etter. Det var han som hadde lent seg inntil Jesus ved måltidet og spurt: «Herre, hvem er det som skal forråde deg?» Da Peter fikk se ham, sa han til Jesus: «Herre, hva skal skje med ham?» Jesus svarte: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!»

Historie/Bakgrunn

Da hanen gol for tredje gang langfredag raste Peters verden sammen ute i borggården til Pilatus. Det står at gråten var bitter - og det var den nok, med stor B. For Peter var så glad i Jesus. Utrolig glad i Jesus. Da fariseerne kom for å legge hendene på Jesus ute i Getsemane, med masse soldater og bevæpnede folk, da er det bare 1 disippel som trekker sverdet og hogger av øret til yppersteprestens tjener, Malkus. Uredde Peter stiller seg mellom mengden og Jesus og vil forsvare han.

Men Peters tro vaklet... Sånn den hadde gjort det da han skulle gå på vannet bort til Jesus: Da han mistet Jesus av synet, sank han. Peter mistet Jesus av synet i borggården også. Han ble så mye mer opptatt av hva de rundt tenkte om han selv. Til slutt nektet han på at han kjente Jesus overhodet! Bannet på det. Og hanen gol. 3 ganger...

Peter skjønnte at han hadde gjort det igjen. Igjen! Jeg klarte det ikke. Jeg er ikke god nok. Jeg sviktet - igjen.

Selv da han i kappløp med vennen Johannes noen dager etterpå stormer inn i en tom grav, evner han ikke å tro underet, virker det som - selv om Johannes skriver at han selv gjorde det. Peter var langt nede. Utrolig langt nede.

Restaurering

Allerede første påskedag begynner Jesus restaureringen av Peter. For om Peter hadde gitt opp, så hadde ikke Jesus gitt opp Peter.

Det er et møtepunkt som vi bare får hint om at skjer i Lukas 24. Rett etter oppstandelsen er det et 1-1 møte mellom Jesus og Peter. Vi vet ingenting om detaljene, men det må ha vært et sterkt møte, hvor Peter igjen fikk tilgivelse for det han hadde gjort feil, og Jesus får begynne innrettingen av Peters fokus på nytt. For Jesus hadde fortsatt planer for Peters liv.

Men restaurering tar tid. Og nå, noen dager senere, hadde Peter altså gått lei av ventingen på fjellet og begynte å tenke tilbake på sitt gamle yrke. Det vante, det han kunne best. Og nå hadde han nettopp opplevd at han ikke fikk til det heller lenger. En hel natt uten fisk - Ikke før Jesus fortalte hvilken side av båten han skulle kaste garnet på.

Og så - etter frokost kommer Jesus, i fullt påhør for de andre disiplene, med tre inntrengende spørsmål. Og han bruker det gamle navnet hans, fisker navnet og slektsnavnet: «Simon, Johannes' sønn, elsker du meg mer enn disse?»

Her sitter de gamle fiskerkolleagaene, Sebbedeus-sønnene, her var alt det vante fra hans forrige liv. Og Jesus spør om han er mer glad i ham enn i alt det han ser rundt seg. Det er som om han spør: "Har du forlatt meg til fordel for det gamle yrke ditt igjen? Husker du ikke at jeg sa du skulle forlate alt og følge meg?" I den greske teksten er det også et interessant ordspill som nesten blir litt borte på norsk. Jesus spør, med uttrykket for hengitt kjærlighet, den ypperste formen for kjærlighet, agape: "elsker du meg mer enn disse?"

Peter svarer med phileo, en kjærlighet av lavere rang enn agape, en litt uvanlig ting Peter tatt i betraktning, som så ofte har satset alt ut av hoppkanten. Og han henspeiler til Jesu allvitenhet når han svarer: "Herre, du vet at jeg har deg kjær." Peter er sørgelig klar over sin egen begrensning, sin egen skam, sin egen mangel på den kjærligheten han så gjerne skulle hatt. "Du vet det, Jesus, at jeg er glad i deg."

Jesus tar imot svaret, som var mindre kjærlighet enn han fortjente, og mindre enn han ba om, med å gjeninnsette han i lederposisjonen i flokken: "Fø mine lam". I tråd med bildespråket de hadde blitt kjent med gjennom årene sammen

med Jesus: Peter, du skal gi de troende mat. Du skal forkynne, irettesette, instruere, rettlede.

Og for å understøtte dette poenget spør han Peter for andre gang:

«Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?»

Igjen bruker Jesus samme ord for den høyeste rang av kjærlighet, agape. Peter svarer igjen med en lavere rang, phileo:

«Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær»

«Vær gjeter for sauene mine!» er svaret han får denne gangen. Du skal ikke bare forkynne, men du skal lede og være en fullverdig hyrde - slik jeg har vært hyrde for dere.

Men Jesus var enda ikke ferdig med Peter, så han spør en tredje gang. Og denne gangen bruker han Peters ord for kjærlighet, phileo:

«Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?»

Og dette treffer Peter rett i hjertet. Ikke bare spør Jesus for tredje gang, men han spør: «Er du sikker på at du kan gi meg denne mindre formen for kjærlighet da, Peter? Er du sikker på at du i hvertfall er så glad i meg som du selv nå sier?» Det er en sønderknust, avkledd Peter som svarer, i de andre disiplenes påhør. Og han appellerer enda sterkere til Jesu allvitenhet i svaret: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.»

Og Jesus aksepterer for tredje gang den manglende fullkomne kjærligheten fra Peter, en kjærlighet med feil og mangler, og sier til ham: «Fø sauene mine!»

Og med det var restaureringen av Peter som leder for apostlene komplett. De andre disiplene trengte å høre Peter bekrefte sin kjærlighet til Jesus. Og jeg tror han selv trengte å si og høre det. Like mange ganger som han hadde fornektet. Fra dette punktet av så var Peter lydige mot kallet han hadde fått – resten av livet. Han ble en uredd leder - ikke i sin egen kraft og med høye tanker om seg selv, men han gikk på Jesu ord og befaling. Bare hør hva Peter selv skriver til eldster i andre menigheter i 1 Pet 5:1-3, mange år senere:

De eldste blant dere ber jeg inntrengende, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares: Vær hyrder for den Guds flokk som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil, og ikke for vinnings skyld, men av hjertet. Gjør dere ikke til

herrer over dem som Gud har gitt dere ansvar for, men vær et forbilde for flokken.

Peter hadde lært et og annet da han skrev dette...

Offer

Men Jesus stoppet ikke der. Jesu profeti om hvordan Peter skulle dø martyrdøden understreker også med hvilken dedikasjon Peter nå skulle tjene Jesus. Da Jesus kalte disiplene til tjeneste tre år tidligere, advarte han dem og sa:

Matt 10:38-39

...Den som ikke tar sitt kors opp og følger etter meg, er meg ikke verdig. Den som finner sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det.

Og som vi ser gjennom hele Johannes-evangeliet, så blir en vesentlig sannhet fra Jesu munn innledet med "sannelig, sannelig". Jesus forteller til Peter at da han var ung kunne han selv bestemme hva han ville gjøre. «Men når du blir gammel, skal du strekke ut hendene dine, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.» Det vil komme en tid, advarte Jesus, da andre vil ta deg til fange, og til slutt henrette deg, som det å strekke ut hendene hintet om. Det understreker Johannes her også, med å skrive:

Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med.

Peter brukte de siste ti-årene av livet sitt i tjeneste for Jesus, i påvente av sin egen martyrdød i år 68. Det gjorde han med tillit til Jesu ord, om at denne gangen skulle han ikke svikte sin Herre og mester igjen. Nå skulle han ære Gud gjennom sin egen død. I 2 Peters brev 2,14 skriver han:

For jeg vet at mitt telt snart skal tas ned, det har vår Herre Jesus Kristus latt meg vite.

Dette skrev han sannsynligvis fra fengsel i Roma. I henhold til historikeren Eusebius og kirkelig tradisjon ble Peter korsfestet, men ba om å bli korsfestet opp ned, fordi han følte seg uverdigg til å dø slik Jesus gjorde. Peter ofret virkelig alt for Jesus til slutt.

Fokus

Til slutt gjentar Jesus kallelsen fra da han første gang møtte Peter ved fiskebåten hans: "Følg meg!"

Og med det bakteppet vi har nå, så skulle vi tro at det neste som stod var noe ala "og Peter fulgte etter Jesus". Men det gjør det ikke. I en typisk Peter-manøver står det:

Peter snudde seg og så at disippelen som Jesus hadde kjær, fulgte etter. Det var han som hadde lent seg inntil Jesus ved måltidet og spurt: «Herre, hvem er det som skal forråde deg?» Da Peter fikk se ham, sa han til Jesus: «Herre, hva skal skje med ham?» Jesus svarte: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!»

Så det første Peter gjør altså, etter at Jesus har spurt han 3 ganger om han elsker han, fått bekreftelse og oppreisning og et soleklart «følg meg» som befaling, det er altså å snu seg og se Johannes, og spørre: «Hva med han da?»

Det er nesten utrolig at han kan være så tonedøv, og det en nokså sarkastisk, men ikke ufin, reprimande han får av Jesus. Det hadde tydeligvis også blitt overhørt av noen av de andre disiplene, for det kommer ut et rykte om at Jesus hadde sagt at Johannes ikke skulle dø - så Johannes bruker det neste verset på å rette opp disse ryktene. Men i svaret sitt så er Jesus opptatt av å få Peter på sporet igjen. «Ikke bry deg om hva som skal skje med andre rundt deg Peter. Det har du ingenting med. Du har bøyd kne for himmelens og jordens skaper, din hyrde, og han har sagt: Følg du meg!»

«Følg meg» må være valgspråket til enhver kristen. Jesus sa det slik i Joh 12:26:

Den som vil tjene meg, må følge meg, og der jeg er, skal også min tjener være.

Og i Matt 16:24:

Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge meg.

Det å følge Jesus betyr ikke bare å ofre alt og underkaste seg hans vilje. Det betyr å følge det han sier, hans kommandoer, også. Og etterligne han.

Kanskje var det bekymring for hva som skulle skje med vennen sin, Johannes, som fikk Peter til å spørre «hva med han». Jesu avfeining var ikke noe svar, men setter hele tankesettet hans til side: «Peter: fokuser på meg!»

«Gud har ein plan med ditt liv» er en av Trygve Bjerkrheims mest kjente sanger. Det gjaldt for Peter, men ekkoet av fokus-kommandoen gjelder for oss også. Gud hadde en plan med Peter sitt liv - og Gud har en plan med ditt liv.

Avslutning

Det å lese om og grave i disse små detaljene rundt passasjene med disiplene er så lærerikt for oss. Og så trosstyrkende. For om noen var ute etter å pynte litt på historien, da hadde de raskt klippet bort disse tingene. Her har to nære venner, Peter og Johannes, bretter ut detaljer om hverandre som ihvertfall jeg gjerne hadde latt være usagt om meg, om jeg hadde vært involvert.

Men skriften viser gjennom apostlene at de hadde fått fokus. De var ekte vare. Feilbarlige? Ja. Kranglete? Innimellom. Oppfarende. Sutrete. Vimsete. Riktig alt sammen. Nei, de var ikke som Jesus. Men de var som oss. Derfor er de også så gode forbilder for oss. For gjennom sine menneskelige fasadesprekker skinner Jesus-vitnesbyrden deres gjennom desto tydeligere. De viser oss sitt fokus på den måten.

«Følg du meg» var beskjeden til Peter.

«Følg du meg» er beskjeden til deg i dag. Ikke la noe annet komme i veien for din Jesus-etterfølgelse. Ikke snu deg og se på hva som skjer med noen av de andre rundt deg. Gjør heller som forfatteren av Hebreerbrevet oppfordrer oss til (Heb 12:1):

Derfor, når vi har så stor en sky av vitner omkring oss, så la oss legge av alt som tynger, og synden som så lett fanger oss inn, og med utholdenhet fullføre det løpet som ligger foran oss, med blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus.

La oss be.